

Brusel 6. října 2015
(OR. en)

12683/15

ENV 606
AGRI 510
DEVGEN 175
PI 64
FORETS 37
PECHE 337
RECH 239
ONU 117

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	2. října 2015
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2015) 478 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ PŘEZKUM STRATEGIE EU V OBLASTI BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI DO ROKU 2020 V POLOVINĚ OBDOBÍ

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2015) 478 final.

Příloha: COM(2015) 478 final

V Bruselu dne 2.10.2015
COM(2015) 478 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
PŘEZKUM STRATEGIE EU V OBLASTI BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI DO
ROKU 2020 V POLOVINĚ OBDOBÍ

{SWD(2015) 187 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

PŘEZKUM STRATEGIE EU V OBLASTI BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI DO ROKU 2020 V POLOVINĚ OBDOBÍ

1. ÚVOD

Z biologické rozmanitosti – jedinečné různorodosti života na naší planetě – vychází naše hospodářství a blahobyt. Přináší nám čistý vzduch a vodu, potraviny, suroviny a léčiva, přispívá ke zdraví a rekreaci; podporuje opylování a úrodnost půdy, reguluje klima a chrání nás před extrémními povětrnostními podmínkami.

Ovšem tempo změn ekosystémů vyvolaných lidskou činností a vymírání druhů je v posledních 50 letech rychlejší než kdykoli předtím v dějinách lidstva¹. Úbytek biologické rozmanitosti patří k těm základním mezím na této planetě², které již lidstvo překročilo. Spolu se změnou klimatu tak tento úbytek zvyšuje riziko nevratných změn a ohrožuje hospodářský rozvoj a odolnost společností vůči novým výzvám. Světové ekonomické fórum zařadilo v roce 2015 „úbytek biologické rozmanitosti a zhroutení ekosystému“ mezi 10 největších celosvětových rizik³.

Podle scénáře EU pro biologickou rozmanitost z roku 2010⁴ je až 25 % evropských živočišných druhů ohroženo vymíráním a 65 % stanovišť evropského významu je z hlediska ochrany v nepříznivém stavu především v důsledku lidské činnosti. Základní ekosystémové služby se nadále zhoršují.

Evropská komise proto v roce 2011 přijala strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020⁵, jejímž hlavním cílem stanoveným hlavami států a předsedy vlád EU, je **„zastavit do roku 2020 úbytek biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb, v maximálním proveditelném rozsahu obnovit ekosystémy a zvýšit příspěvek EU k odvrácení úbytku biologické rozmanitosti v celosvětovém měřítku“**. Strategie je nedílnou součástí strategie Evropa 2020⁶ a 7. akčního programu pro životní prostředí⁷. Provádí závazky EU plynoucí z Úmluvy o biologické rozmanitosti. Strategie obsahuje šest cílů, ke každému cíli je přiřazen soubor opatření.

Tento přezkum v polovině období shrnuje pokrok zaznamenaný při provádění strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti ve srovnání se scénářem z roku 2010. Cílem přezkumu je poskytnout politickým činitelům informace o tom, na které oblasti je třeba se ještě více soustředit, mají-li být splněny cíle EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020.

¹ <http://advances.sciencemag.org/content/1/5/e1400253.full>.

² <http://www.sciencemag.org/content/347/6223/1259855.full>.

³ <http://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2015>.

⁴ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline>.

⁵ KOM(2011) 244 v konečném znění.

⁶ KOM(2010) 2020 v konečném znění.

⁷ Rozhodnutí č. 1386/2013/EU.

Rámeček 1. Sociálně-ekonomické náklady v případě nesplnění cílů EU v oblasti biologické rozmanitosti

Náklady plynoucí z nesplnění hlavního cíle EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 mohou podle odhadů dosahovat až 50 miliard EUR ročně⁸. Každé šesté pracovní místo v EU závisí do určité míry na přírodě⁹. Jenom hodnota služeb opylování hmyzem se odhaduje v EU na 15 miliard EUR ročně. Náklady na udržování evropské sítě Natura 2000 ve výši 5,8 miliardy EUR ročně jsou jen zlomkem hospodářských přínosů sítě v podobě služeb v celkové hodnotě 200–300 miliard EUR ročně, mezi něž patří ukládání uhlíku, ochrana před povodněmi, čištění vody, opylování a ochrana ryb. Obnova ekosystémů a zelené infrastruktury může přispět ke zlepšení kvality ovzduší a vody, k ochraně před povodněmi, ke snižování hluku, k podpoře rekreace i příležitostí pro zelené podnikání. Mezi zemědělsko-environmentální postupy podporující biologickou rozmanitost patří také ekologické zemědělství, které zaznamenává pozitivní vývoj v oblasti zaměstnanosti, přitahuje mladé pracovníky, poskytuje o 10–20 % pracovních míst na plochu více než konvenční zemědělské podniky a vytváří přidanou hodnotu k zemědělským výrobkům. Pro dlouhodobou životaschopnost rybolovného odvětví je nezbytné zachovávat zdravá mořská stanoviště a udržitelné rybí populace. Významný hospodářský rozměr má boj proti invazním nepůvodním druhům, které každoročně způsobují evropským odvětvím škodu přinejmenším 12 miliard EUR. Politická nečinnost a neschopnost zastavit úbytek celosvětové biologické rozmanitosti by mohly v ekosystémových službách vést ke každoročním ztrátám odpovídajícím 7 % světového HDP¹⁰ a tyto ztráty by nejvíce dopadaly na nejchudší země a na chudé lidi ve venkovských oblastech¹¹.

Rámeček 2. Poznámka k metodice

Hodnocení pokroku v tomto přezkumu v polovině období přihlíží ke způsobu, jakým jsou definovány jednotlivé cíle. **Hlavní cíl** je formulován jako žádaný stav biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb v EU do roku 2020. Pokrok v dosahování tohoto cíle v okamžiku přezkumu v polovině období byl zhodnocen jak z hlediska stavu, tak z hlediska tendencí. **Šest operačních cílů** obsahuje jak prvky týkající se politiky, tak prvky týkající se stavu. Hodnocení každého z těchto cílů zahrnuje: i) stav v polovině období; ii) provedená opatření a iii) nedostatky a další úsilí, které je třeba vyvinout k dosažení cíle do roku 2020.

Přezkum v polovině období vychází z nejlepších dostupných informací ze široké škály zdrojů, které jsou uvedeny v připojeném pracovním dokumentu útvarů Komise¹². Tendence týkající se stavu stanovišť a druhů evropského významu vycházejí z údajů nahlášených na základě směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích (srovnání období 2007–2012 a 2001–2006¹³).

⁸ http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/report_sept2011.pdf.

⁹ <http://www.teebweb.org/>.

¹⁰ http://ec.europa.eu/environment/enveco/biodiversity/pdf/ieep_alterra_report.pdf.

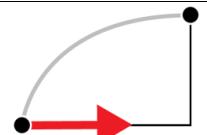
¹¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/economics/pdf/teeb_report.pdf.

¹² SWD(2015) 187.

¹³ COM(2015) 219 final.

2. SHRUTÍ POKROKU DOSAŽENÉHO OD ROKU 2011

Hlavní cíl: zastavit v EU do roku 2020 úbytek biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb, v maximálním proveditelném rozsahu je obnovit a současně zvýšit příspěvek EU k odvrácení úbytku biologické rozmanitosti v celosvětovém měřítku.

<p>Úbytek biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb v EU ve srovnání se scénářem pro biologickou rozmanitost z roku 2010 v celkovém měřítku pokračuje, jak potvrzuje zpráva „<i>Evropské životní prostředí – stav a výhled</i>“ z roku 2015¹⁴. To odpovídá celosvětovým tendencím a má to významný dopad na schopnost biologické rozmanitosti uspokojit potřeby lidstva v budoucnu. Na místní úrovni sice bylo dosaženo mnoha úspěchů prokazujících, že opatření na místě mají pozitivní výsledky, je však třeba tyto příklady dále rozšířit, aby přinesly měřitelný dopad na celkově negativní tendence.</p>	 <p>Celkový pokrok je nevýrazný (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba vyvinout mnohem větší úsilí)</p>
--	--

Od posledního vykazovaného období došlo k mírnému nárůstu počtu druhů a stanovišť evropského významu, jejichž stav z hlediska ochrany se považuje za bezpečný/příznivý nebo zlepšený. Populace některých běžných druhů ptactva se zřejmě stabilizují, avšak populace jiných druhů vázaných na křehké sladkovodní, pobřežní a zemědělské ekosystémy nadále klesají; 70 % druhů v EU je ohroženo ztrátou stanoviště. Některé ekosystémové služby (zejména zásobovací) zaznamenávají nárůst, u jiných (např. opylování) však dochází k poklesu.

Klíčové hrozby pro biologickou rozmanitost – ztráta stanovišť (zejména v důsledku rozrůstání měst, intenzifikace zemědělství, opouštění půdy a intenzivního lesního hospodářství), znečištění, nadměrné využívání (zejména v oblasti rybolovu), invazní nepůvodní druhy a změna klimatu – nadále přetrvávají, způsobují úbytek druhů a stanovišť a vedou k degradaci ekosystémů a k oslabování jejich odolnosti¹⁵. Ekologická stopa 28 členských států EU je stále více než dvojnásobně vyšší než jejich biokapacita¹⁶, což vytváří tlak na biologickou rozmanitost i mimo Evropu.

Od zahájení strategie bylo dosaženo pokroku ve vytváření politických rámců, zlepšování znalostní základny a vytváření partnerství. Tyto iniciativy musí získat podobu konkrétních opatření na celostátní, regionální a místní úrovni, chceme-li zaznamenat udržitelné zlepšení biologické rozmanitosti na místě. Pokrok při plnění hlavního cíle bude rovněž záviset na vytyčení a dosahování cílů v politických oblastech, na které se strategie přímo nezaměřuje – zejména v oblastech klimatu, ovzduší, chemických látek, vody a ochrany půdy.

Existuje mnoho příkladů toho, jak zvýšené úsilí zúčastněných stran vedlo na místní úrovni k pozitivnímu vývoji biologické rozmanitosti. Tyto příklady vysílají významný signál, že cílená opatření na místě mohou přinést velmi pozitivní výsledky. Jsou vzorem pro provádění strategie v druhé polovině období.

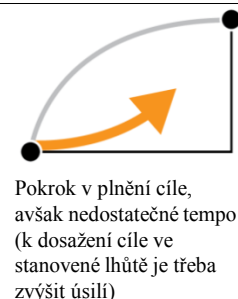
¹⁴ <http://www.eea.europa.eu/soer>.

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/soer-2015/europe/biodiversity>.

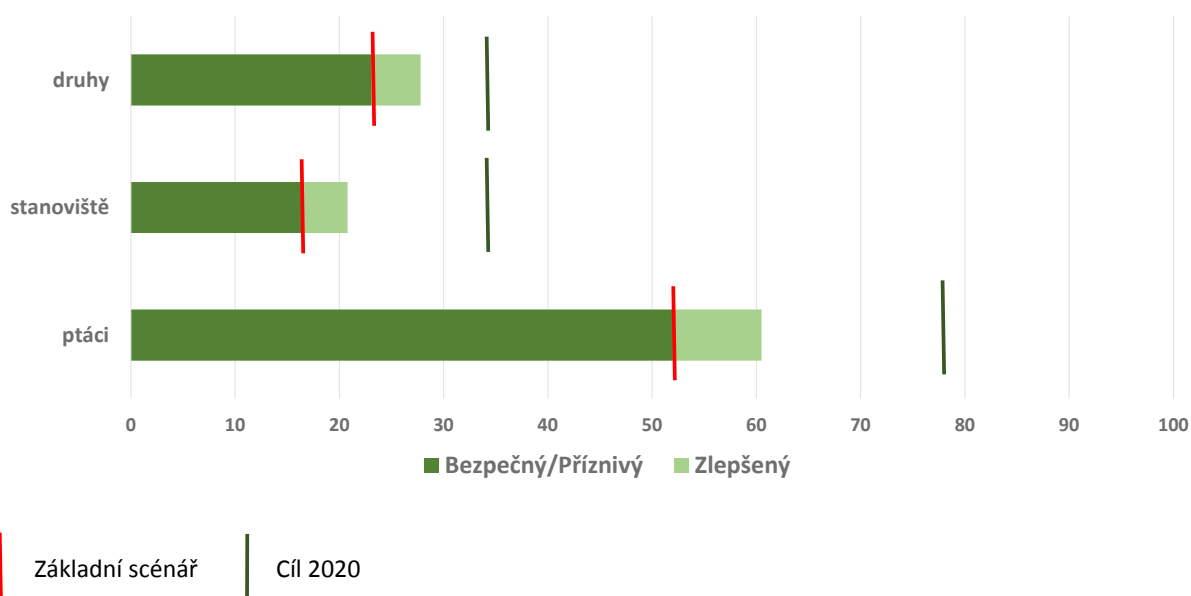
¹⁶ SEBI 023, EEA, 2015.

2.1. Cíl 1: Zastavit zhoršování stavu všech druhů a stanovišť, na které se vztahují právní předpisy EU upravující ochranu přírody, a dosáhnout významného a měřitelného zlepšení jejich stavu do roku 2020 tak, aby ve srovnání se současným stavem: i) o 100 % více posuzovaných stanovišť a o 50 % více posuzovaných druhů podle směrnice o stanovištích vykázalo zlepšený stav z hlediska ochrany a ii) o 50 % více posuzovaných druhů podle směrnice o ptácích vykázalo bezpečný nebo zlepšený stav.

Podle poslední zprávy o stavu přírody v EU¹⁷ došlo k mírnému nárůstu počtu druhů a stanovišť, které vykazují bezpečný/příznivý nebo zlepšený stav z hlediska ochrany ve srovnání se scénářem z roku 2010. Ovšem u mnoha stanovišť a druhů, jejichž stav byl již tehdy nepříznivý, zůstává tento stav beze změny, a u některých dokonce došlo k dalšímu zhoršení stavu. Od roku 2011 se podařilo v rámci tohoto cíle uskutečnit mnohá opatření, mezi nejdůležitější přetrvávající výzvy však patří dokončení mořské sítě Natura 2000, účinné řízení všech lokalit sítě Natura 2000 a zajištění dostatečných prostředků k financování sítě Natura 2000.

Obrázek 1 – Pokrok v plnění cíle 1: procentní podíl bezpečného/příznivého stavu a zlepšeného stavu u ptáků (směrnice o ptácích) a u stanovišť a druhů s významem pro Společenství (směrnice o stanovištích)

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) 2015

Jak vyplývá z výše uvedeného obrázku 1, ve srovnání se scénářem z roku 2010 dnes více druhů a stanovišť spadajících do právních předpisů EU o ochraně přírody vykazuje bezpečný/příznivý nebo

¹⁷ COM(2015) 219 final.

zlepšený stav z hlediska ochrany. U některých symbolických druhů, např. u orla královského, došlo k obnově populace díky cíleným ochranným opatřením, která jsou podpořena finančními prostředky určenými k ochraně tohoto druhu. Ovšem stav u mnoha jiných druhů a stanovišť je nadále nepříznivý a projevují se určité tendence ke zhoršení stavu.

Síť Natura 2000 byla z velké části dokončena u suchozemských stanovišť a u stanovišť ve vnitrozemských vodách, která dohromady představují asi 18 % plochy. Pokrytí mořské sítě se zvýšilo na 6 %, což je stále hluboko pod celkovým cílem 10 %.

Rychlost pokroku ve vypracování a provádění akčních plánů pro druhy a plánů řízení pro lokality sítě Natura 2000 se v jednotlivých členských státech liší. V roce 2012 mělo pouze 58 % lokalit sítě Natura 2000 vypracované nebo rozpracované plány řízení¹⁸. Biogeografický přístup k řízení sítě Natura 2000 podnítil členské státy ke spolupráci při řízení a obnově stanovišť a přispěl ke zvýšení financování lokalit sítě Natura 2000¹⁹. Začlenění sítě Natura 2000 do nového víceletého finančního rámce bude možné plně posoudit teprve po schválení všech programů.

Byly vypracovány pokyny pro využívání větrné energie, rozvoj přístavů a bagrovací práce v přístavech, těžební průmysl, zemědělství, akvakulturu, lesy a energetickou infrastrukturu v souvislosti s lokalitami sítě Natura 2000²⁰.

Proběhlo školení soudců a státních zástupců k vymáhání klíčových ustanovení právních předpisů o ochraně přírody. Došlo k velkému zlepšení ve sledování údajů o biologické rozmanitosti, v podávání zpráv o těchto údajích a v harmonizaci požadavků na podávání zpráv podle obou směrnic o ochraně přírody.

Komunikace a osvěta se zlepšily díky spuštění komunikační platformy sítě Natura 2000, díky systému každoročního udělování cen sítě Natura 2000 i díky vnitrostátním kampaním.

Komise provádí kontrolu účelnosti směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích²¹ v rámci svého programu pro účelnost a účinnost právních předpisů. Vznikne tak komplexní analýza založená na důkazech, která ukáže, zda jsou právní předpisy a jejich provádění přiměřené stanoveným cílům a zda přinášejí zamýšlené výsledky. Tato analýza bude předložena v prvním pololetí roku 2016.

Bude sice ještě trvat, než se projeví pozitivní účinky mnoha těchto opatření, již nyní je však jasné, že ve zbývajícím období do roku 2020 bude nutné podstatně zvýšit úsilí i investice, aby byla dokončena síť Natura 2000 v cílových 10 % mořských oblastí, aby bylo zajištěno účinné řízení všech lokalit sítě Natura 2000 a vytvořeny vhodné finanční a správní podmínky k dosažení cílů ochrany a rozvinutí potenciálu ekosystémových služeb na území sítě Natura 2000 i mimo ně.

¹⁸ <http://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu>.

¹⁹ SEK(2011) 1573 v konečném znění.

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm.

²¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/index_en.htm.

2.2. Cíl 2: Do roku 2020 se zachovají a posílí ekosystémy a jejich služby zavedením zelené infrastruktury a obnoví se nejméně 15 % poškozených ekosystémů.

<p>V rámci tohoto cíle došlo k pokroku u opatření týkajících se zlepšování politik a znalostí, v členských státech proběhlo několik činností zaměřených na obnovu. To však dosud nevedlo k zastavení degradace ekosystémů a jejich služeb. Je třeba vypracovat a provést celostátní a regionální rámce na podporu obnovy a zelené infrastruktury. Ještě zbývá vykonat hodně práce, má-li se zastavit úbytek běžné biologické rozmanitosti mimo síť Natura 2000.</p>	 <p>Pokrok v plnění cíle, avšak nedostatečné tempo (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba zvýšit úsilí)</p>
---	--

Obrázek 2 – Vývoj tlaku na ekosystémy

Typ ekosystému	Změny stanovišť	Změna klimatu	Využívání	Invazní druhy	Znečištění a obohacování živinami
Městský	↗	↑	↗	↗	↑
Orná půda	↗	↑	↗	↗	↑
Pastviny	↗	↑	↗	↗	↑
Zalesněné plochy a lesy	↘	↑	→	→	↗
Vřesoviště, křoviny a plochy s řídkou vegetací	→	↑	→	↗	↗
Mokřady	→	↑	→	↗	↘
Sladkovodní (řeky a jezera)	→	↑	→	↗	↘
Mořský (brakické a mořské vody, dohromady)*	↗	↑	↗	↗	↗

* Pozn.: výsledky pro mořský ekosystém jsou jen předběžné.

Vysvětlivky:

Předpokládaný budoucí vývoj			
↘	→	↗	↑
Pokles	Setrvalá tendence	Nárůst	Velmi rychlý nárůst
Dosud zjištěný dopad na biologickou rozmanitost			
Nízký	Mírný	Vysoký	Velmi vysoký

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) 2015²²

Nedávno provedená analýza²³ potvrzuje pro období 2000–2010 tendenci k nárůstu u některých zásobovacích služeb (např. produkce dřeva) a k poklesu u služeb přímo souvisejících s biologickou rozmanitostí (např. opylování). Jak ukazuje obrázek 2, u některých nejzávažnějších tlaků na

²² Technická zpráva EEA 6/2015.

²³ Zpráva JRC za rok 2015, „Mapování a posuzování ekosystémů a jejich služeb“.

ekosystémy dochází k poklesu (např. ukládání síry v atmosféře), ovšem jiné hrozby pro ekosystémy a jejich služby přetrvávají a mnohé se zvyšují, čímž se zpomaluje celkový pokrok v plnění cíle.

Komise a členské státy podnikly důležité kroky ke zlepšení znalostní základny. Po dokončení mapování a posuzování ekosystémů a jejich služeb podle cíle pro rok 2020 získají veřejné subjekty přijímající rozhodnutí i zúčastněné strany ze soukromého sektoru přehled o hodnotě ekosystému a souvisejících sociálně-ekonomických přínosech v EU, který jim poslouží jako podklad při rozhodování o plánování. Zpráva Společného výzkumného střediska (JRC) nabízí solidní scénář, který umožní sledovat pokrok, přičemž její první aktualizace se očekává v roce 2016.

Strategie EU pro zelenou infrastrukturu²⁴ podporuje začlenění řešení v oblasti zelené infrastruktury do jiných politik a nástrojů financování EU. Komise také zveřejnila studii²⁵, která má členským státům pomoci při určování priorit při obnově poškozených ekosystémů. Ačkoli existuje jen málo komplexních strategií obnovy na celostátní a nižší než celostátní úrovni, jistá obnova probíhá, ale často v návaznosti na právní předpisy EU, např. na rámcovou směrnici o vodě, rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí, směrnici o ptácích a směrnici o stanovištích.

V nadcházejících letech bude třeba zvýšit úsilí při dokončování a provádění vnitrostátních rámců pro stanovení priorit obnovy. Důležitým hnacím motorem pro zachování a obnovu ekosystémů a jejich služeb budou další investice ve spojení s budováním kapacit a začleněním zelené infrastruktury do plánovacích rámců na celostátní a nižší než celostátní úrovni. Ještě zbývá hodně práce, má-li být zastaven úbytek běžné biologické rozmanitosti na 80 % území EU, které nepatří do sítě Natura 2000, což bude vyžadovat zvážení nejhodnějšího přístupu, aby byla zajištěna nulová čistá ztráta biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb.

2.3. Cíl 3: Zvýšení podílu zemědělství a lesnictví na udržení a posílení biologické rozmanitosti

2.3.1. Cíl 3A — Zemědělství: Do roku 2020 maximalizovat zemědělsky využívané plochy (pastviny, ornou půdu a stálé plodiny), na něž se budou vztahovat opatření spojená s biologickou rozmanitostí v rámci SZP, aby mohla být zajištěna ochrana biologické rozmanitosti a mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na zemědělství nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010, a přispět tak k posílení udržitelného řízení.

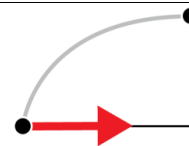
(Zlepšení je třeba měřit ve srovnání s kvantifikovanými cíli pro zlepšení stavu ochrany druhů a stanovišť s významem pro EU v rámci cíle 1 a pro obnovu poškozených ekosystémů v rámci cíle 2.*

²⁴ COM(2013) 249 final.

²⁵ <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/RPF.pdf>.

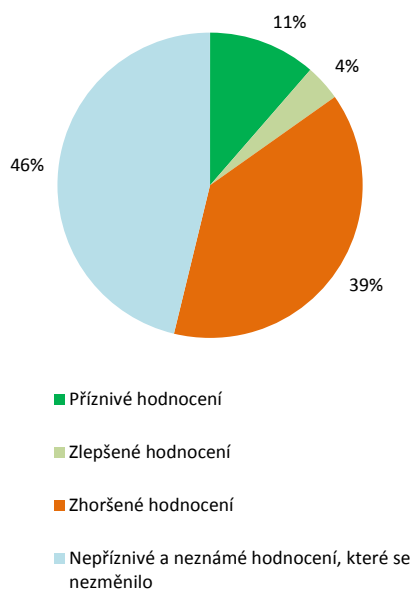
Pokračující zhoršování stavu druhů a stanovišť s významem pro EU v souvislosti se zemědělstvím ukazuje, že je třeba vynaložit větší úsilí, má-li být biologická rozmanitost v těchto oblastech zachována a posílena. V tomto procesu má zásadní úlohu společná zemědělská politika (SZP) v součinnosti s příslušnými politikami v oblasti ochrany životního prostředí²⁶.

Reforma SZP pro období 2014-2020 nabízí celou škálu nástrojů, které mohou přispět k podpoře biologické rozmanitosti. Má-li být cíl splněn, musí nyní členské státy tyto příležitosti v dostatečném rozsahu využít. Existují místní příklady úspěšných udržitelných postupů v zemědělství. Pokud dojde k jejich širšímu zavedení, mohla by EU tohoto cíle do roku 2020 ještě dosáhnout.

Celkový pokrok je nevýrazný (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba vyvinout mnohem větší úsilí)

Obrázek 3 – Změny (srovnání období 2007–2012 a 2001–2006) stavu z hlediska ochrany u stanovišť s významem pro Společenství, která souvisejí se zemědělskými ekosystémy (pastviny a orná půda)

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) 2015

Ve zprávě „Evropské životní prostředí – o stav a výhled“ z roku 2015 jsou jako hlavní tlaky na biologickou rozmanitost označeny intenzifikace zemědělských postupů a opouštění půdy spolu s rozrůstáním měst a šedou infrastrukturou. Zpráva „Stav přírody v Evropské unii“ z roku 2015 dále uvádí, že v období 2007–2012 bylo zdrojem největších tlaků na suchozemské ekosystémy zemědělství a změny přírodních podmínek způsobené člověkem, přičemž 20 % tlaků plyne jen ze samotného zemědělství. Jak dokládá obrázek 3, u většiny druhů a stanovišť souvisejících se zemědělstvím a spadajících do právních předpisů EU o ochraně přírody nedošlo od posledního vykazovaného období k žádnému měřitelnému zlepšení stavu. Nejvyšší podíl stanovišť se stavem „nepříznivý – špatný“ nebo „zhoršující se“ se nachází u pastvin a mokřadů. Zatímco populace běžných druhů ptáků se od roku 2010 začaly stabilizovat, populace polního ptactva nadále klesají. U služeb opylování došlo

²⁶ Mnoho politik a právních předpisů EU má dopad (přímý i nepřímý) na stav biologické rozmanitosti na venkově. Cíl 3A se zaměřuje na přínos společné zemědělské politiky.

k prudkému poklesu²⁷ v souvislosti s mnohočetnými tlaky na divoké včely²⁸. U lučních motýlů došlo k vážnému poklesu a neobjevují se žádné náznaky, že by se situace měla změnit.

Zatímco celkové tendence jsou nadále zdrojem silného znepokojení, na místní úrovni došlo k mnoha zlepšením v přímém důsledku používání dobrých zemědělských postupů a opatření na podporu biologické rozmanitosti v rámci SZP, zejména v rámci zemědělsko-environmentálních opatření a v lokalitách sítě Natura 2000. Tyto úspěchy jsou důležitým signálem, že cíl v oblasti biologické rozmanitosti pro rok 2020 je dosažitelný, musí se ale dále rozšířit, má-li být dosaženo měřitelných výsledků na úrovni EU.

Reforma SZP pro období 2014–2020 zahrnuje různé nástroje, které mohou přispět k podpoře biologické rozmanitosti. Podmíněnost tvoří základní vrstvu environmentálních požadavků a povinností, které musí zemědělci dodržovat. Přímé platby jsou odměnou za poskytování environmentálních veřejných statků. Jedním ze tří ekologických postupů v prvním pilíři jsou plochy využívané v ekologickém zájmu, které se na biologickou rozmanitost konkrétně zaměřují. Konečně nařízení o rozvoji venkova²⁹ nabízí vnitrostátním a regionálním orgánům širokou škálu možností podporujících biologickou rozmanitost. Mezi tyto možnosti patří dílčí priorita týkající se obnovy, zachování a posílení ekosystémů, cíl v oblasti biologické rozmanitosti v programech rozvoje venkova, mechanismy spolupráce zemědělců a lesníků a silnější zaměření na poradenství pro zemědělce o používání vody a pesticidů, ale i o biologické rozmanitosti, včetně povinností plynoucích ze směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích.

Reformovaná SZP dává celostátním a regionálním orgánům v členských státech flexibilitu v rozhodování o tom, jak a v jakém rozsahu těchto příležitostí využijí. Programy rozvoje venkova v členských státech a rozhodnutí členských států týkající se ploch využívaných v ekologickém zájmu budou pečlivě sledovány a hodnoceny s ohledem na ochranu biologické rozmanitosti. Podle programů rozvoje venkova, které již byly při dokončení této zprávy přijaty, je 19,1 %³⁰ celkové zemědělské půdy pokryto smlouvami o řízení, které podporují biologickou rozmanitost a/nebo krajinu, přičemž mezi členskými státy a regiony existují obrovské rozdíly. Pochopení důvodů těchto rozdílů bude klíčové pro další pokrok při dosahování cíle pro rok 2020.

²⁷ Zpráva JRC za rok 2015, „*Mapování a posuzování ekosystémů a jejich služeb*“.

²⁸ Evropský červený seznam divokých včel (2015).

²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

³⁰ 73 (z celkového počtu 118) programů rozvoje venkova přijatých ke dni 23. 8. 2015 představuje tři čtvrtiny rozpočtu a tři čtvrtiny využívané zemědělské půdy.

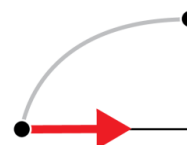
2.3.2. Cíl 3B — Lesy: Do roku 2020 zavést lesní hospodářské plány nebo podobné nástroje v souladu s udržitelným hospodařením v lesích pro všechny lesy, které jsou ve veřejném vlastnictví, a pro lesnické podniky nad určitou velikost (kterou stanoví členské státy nebo regiony a která bude uvedena v jejich programech rozvoje venkova), které jsou financovány v rámci politiky rozvoje venkova EU, aby mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení* stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na lesnictví nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování souvisejících ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010.**

() Zlepšení je třeba měřit ve srovnání s kvantifikovanými cíli pro zlepšení stavu ochrany druhů a stanovišť s významem pro EU v rámci cíle 1 a pro obnovu poškozených ekosystémů v rámci cíle 2.*

(**) U menších lesnických podniků mohou členské státy stanovit doplňující pobídky na podporu přijetí hospodářských plánů nebo podobných nástrojů, které budou v souladu s udržitelným hospodařením v lesích.

Rozloha lesů v EU se ve srovnání se scénářem pro biologickou rozmanitost z roku 2010 zvětšila. Stav z hlediska ochrany lesních stanovišť a druhů, spadajících do působnosti právních předpisů EU o ochraně přírody, však nejeví žádné podstatné známky zlepšení. Údaje na úrovni EU o stavu lesních stanovišť mimo síť Natura 2000 jsou omezené.

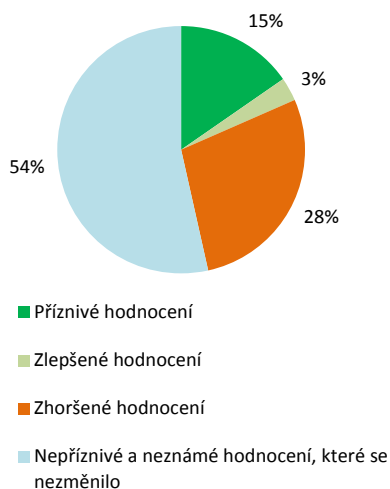
Lesní hospodářské plány nebo podobné nástroje mohou hrát důležitou pozitivní úlohu při plnění cíle, ovšem jejich potenciál není dosud zdaleka využit.

Celkový pokrok je nevýrazný (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba vyvinout mnohem větší úsilí)

Podíl příznivě hodnoceného stavu lesních stanovišť evropského významu z hlediska ochrany se v posledním hodnocení snížil z téměř 17 % na přibližně 15 %. Drtivá většina hodnocení je nadále nepříznivá (80 %), i když výsledky v evropských biogeografických regionech se značně liší; nejvyšší podíl příznivého hodnocení byl zjištěn v oblasti Středozemního moře.

Obrázek 4 – Změny (srovnání období 2007–2012 a 2001–2006) stavu z hlediska ochrany u stanovišť s významem pro Společenství, která souvisejí se zalesněnými plochami a lesními ekosystémy na úrovni EU-27³¹

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) 2015

Strategie EU v oblasti lesnictví³² zdůrazňuje hospodářský, sociální a environmentální význam evropských lesních ekosystémů a zavádí základní zásady udržitelného hospodaření v lesích, účinného využívání zdrojů a globální odpovědnosti za lesy. Komise rovněž pracuje na kritériích a ukazatelích udržitelného obhospodařování lesů. Stále je třeba zajistit vhodné financování opatření podporujících biologickou rozmanitost v lesních oblastech. V období 2007–2013 bylo na lesy v rámci programů rozvoje venkova vyčleněno celkem 5,4 miliardy EUR, přičemž roční náklady na řízení sítě Natura 2000 (která je z více než poloviny tvořena lesy) představují přibližně 5,8 miliardy EUR.

Lesní hospodářské plány nebo podobné nástroje mohou sehrát klíčovou úlohu při plnění cíle 3B, a to i u lesů v soukromém vlastnictví. Obecně platí, že pro velkou část lesů v EU existuje nějaká podoba hospodářského plánu, přetrvávají však podstatné rozdíly mezi členskými státy. Některá opatření uvedená ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti byla zavedena jen v omezeném rozsahu. Zkvalitnění informací o stavu lesů na úrovni EU by přispělo k přesnějšímu posouzení situace a k navržení vhodných politik vedoucích ke splnění cíle.

³¹ Graf obsahuje údaje pro EU-27, protože se týká období před přistoupením Chorvatska.

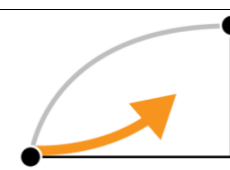
³² COM(2013) 659 final.

2.4. Cíl 4: Do roku 2015 dosáhnout maximálního udržitelného výnosu*. V rámci podpory dosažení dobrého stavu mořského prostředí do roku 2020, jak to vyžaduje rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí, dosáhnout rozložení populace podle věku a velikosti svědčící o jejím zdraví, a to prostřednictvím řízení rybolovu bez výrazného negativního vlivu na jiné populace, druhy a ekosystémy.

** Cílem reformované společné rybářské politiky (SRP), která vstoupila v platnost v roce 2014, je zajistit do roku 2015, je-li to možné, a nejpozději do roku 2020 u všech populací míru využívání poskytující maximální udržitelný výnos.*

Podařilo se dosáhnout významného pokroku díky vytvoření politického rámce pro udržitelný rybolov v rámci reformované společné rybářské politiky EU a díky zavedení požadavku týkajícího se dobrého stavu prostředí v rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí. Komise podporuje zlepšení v oblasti správy oceánů s cílem zajistit udržitelnější hospodaření s mořskými zdroji. Provádění politiky je ale v různých částech EU nevyrovnané, a pokud jde o splnění cíle, přetrvávají velké výzvy. Pouze něco přes 50 % populací posuzovaných na základě maximálního udržitelného výnosu bylo v roce 2013 loveno udržitelným způsobem.

V důsledku mnoha tlaků se stav mořských druhů a ekosystémů v evropských mořích nadále zhoršuje.

Pokrok v plnění cíle, avšak nedostatečné tempo (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba zvýšit úsilí)

Reformovaná společná rybářská politika tvoří solidní politický rámec udržitelného rybolovu a její provádění postupuje. U stále většího počtu komerčně lovených populací je rybolov na úrovni odpovídající maximálnímu udržitelnému výnosu nebo se této úrovni blíží. Za zmínku stojí pokrok, jehož bylo dosaženo v severních vodách, kde většina populací, na něž se vztahuje omezení odlovu, je posuzována na základě maximálního udržitelného výnosu (až 90 % v Baltském moři) a většina je také podle něj řízena. Nicméně ve Středozemním a Černém moři představují posuzované populace méně než 10 % vykládek a přibližně 90 % posuzovaných populací je nadále nadměrně využíváno³³.

U řady populací v Baltském moři a v oblasti Severního moře v širším smyslu výrazně poklesla míra úmrtnosti způsobená rybolovem³⁴. To je dokladem pozitivní reakce na provádění dlouhodobých plánů řízení a rybolovných postupů, které jsou v souladu s cílem maximálního udržitelného výnosu.

Biologická rozmanitost moří v regionálních mořích Evropy i nadále klesá. Získání kvalitních, spolehlivých a komplexních údajů o mořském prostředí je výzvou samo o sobě, neboť 80 % druhů a stanovišť spadajících pod rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí je zařazeno do kategorie „neznámý“ (pozitivní výjimkou jsou komerčně lovené populace ryb). Pouze u 4 % stanovišť

³³ COM(2015) 239 final.

³⁴ Dokument JRC (2015) „Sledování výkonnosti společné rybářské politiky“ – STECF-15-04.

je doložen jejich dobrý stav prostředí. Změna klimatu a acidifikace ještě posilují negativní dopady nadměrného rybolovu, znečištění, odpadků v moři, ničení stanovišť a invazních nepůvodních druhů³⁵.

Ve snaze omezit nepříznivý vliv rybolovu na necílové druhy a ekosystémy se nová společná rybářská politika zaměřuje na omezení výmětů formou postupného zavádění povinnosti vykládky do roku 2019. Tento přístup bude vyžadovat zesílení kontrol na úrovni členských států, aby se začaly prosazovat postupy, jež budou čistší a selektivnější a budou zamezovat vedlejším úlovkům, a aby se zlepšily údaje o vedlejších úlovcích.

Pokračující úsilí na úrovni členských států, pokud jde o provádění plánů řízení a kontrolu vymáhání předpisů, bude pro snížení tlaků na biologickou rozmanitost moří do roku 2020 klíčové. Zároveň je třeba zlepšit kontrolu, rozšiřovat znalostní základnu a koordinovat informování o biologické rozmanitosti moří. Klíčovým úkolem bude využít dosavadní zkušenosti a rozšiřovat výzkumné sítě.

2.5. Cíl 5: Do roku 2020 budou identifikovány invazní nepůvodní druhy a způsoby jejich šíření a stanoveny priority v této oblasti, prioritní druhy budou předmětem kontroly nebo eradikace a zajistí se dohled nad způsoby jejich šíření, aby se zabránilo zavlečení a uchycení nových invazních nepůvodních druhů.

Invazní nepůvodní druhy jsou rychle se zvětšující hrozbou pro biologickou rozmanitost. V roce 2015 vstoupilo v platnost nařízení o invazních nepůvodních druzích³⁶. Pracuje se na prvním seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii. Pokud bude tento seznam do konce roku 2015 přijat, můžeme říci, že EU je na cestě ke splnění opatření v rámci cíle 5.

Dalším kritickým krokem v plnění cíle bude provádění ze strany členských států. Úmluvu o zátěžové vodě, která je klíčová pro řešení mořských invazních nepůvodních druhů, dosud ratifikovalo pouze 7 členských států, zatímco ostatní členské státy s ratifikací otálejí.

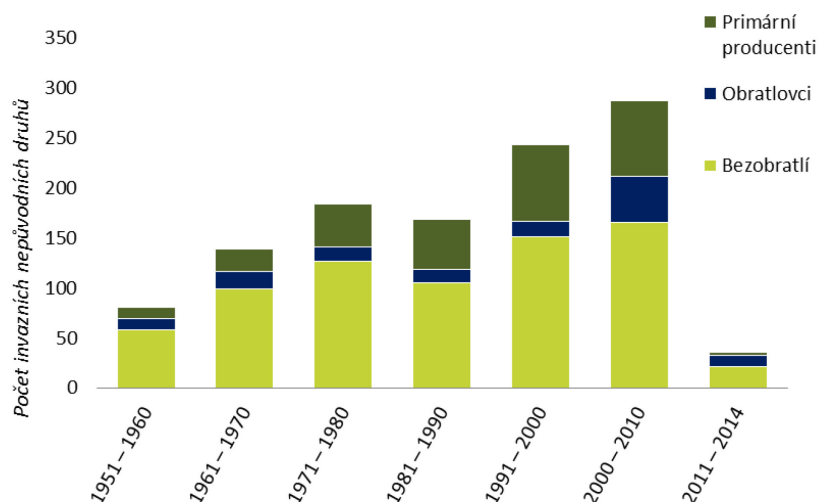
Na cestě ke splnění cíle (budeme-li pokračovat v dosavadní trajektorii, cíl by měl být do roku 2020 splněn)

V současnosti se v evropském životním prostředí nachází více než 11 000 nepůvodních druhů, z nichž 10–15 % je problematických. Do moří obklopujících Evropu bylo více než 80 % nepůvodních druhů zavlečeno po roce 1950 (viz obrázek 5).

³⁵ Zpráva EEA č. 2/2015.

³⁶ Nařízení (EU) č. 1143/2014.

Obrázek 5 – Míra zavlékání mořských nepůvodních druhů³⁷

Pozn.: Tento obrázek znázorňuje počet nově zavléčených mořských nepůvodních druhů. Analýza byla provedena na celoevropské úrovni a výsledky jsou rozděleny podle desetiletí. Poslední období zachycuje pouze období let 2011 až 2014.

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) 2015

Nové nařízení o invazních nepůvodních druzích vytváří rámec pro prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů do EU. Postupně vzniká Evropská síť pro informace o nepůvodních druzích³⁸, která bude členským státům pomáhat s prováděním nařízení. Spolu s členskými státy se pracuje na dokončení prvního seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii, který vychází z posouzení rizik jednotlivých druhů včetně potenciálního ohrožení hospodářství. V rámci prevence bude proveden průzkum, který určí priority budoucích posouzení rizik. Návrhy Komise z roku 2013 o ochraně zdraví rostlin³⁹ a zvířat⁴⁰ by rovněž měly přispět k ochraně biologické rozmanitosti.

Rychlé přijetí prvního seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii a účinné provádění v členských státech bude mít rozhodující vliv na další pokrok v plnění tohoto cíle. Klíčový bude i pokrok v oblasti souvisejících politik, zejména ratifikace a vymáhání úmluvy o zátěžové vodě a používání systému ochrany zdraví zvířat u nálezů volně žijících živočichů.

³⁷ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/trends-in-marine-alien-species-mas-2/assessment>.

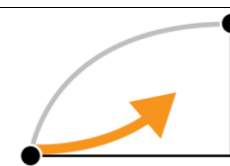
³⁸ <http://easin.jrc.ec.europa.eu/>.

³⁹ COM(2013) 267.

⁴⁰ COM(2013) 260.

2.6. Cíl 6: Do roku 2020 posílí EU svůj podíl na odvrácení úbytku celosvětové biologické rozmanitosti.

EU zůstává zdaleka největším dárce finančních prostředků a dále navýšila zdroje určené na celosvětovou biologickou rozmanitost. EU podnikla první kroky k omezení nepřímých příčin úbytku celosvětové biologické rozmanitosti, včetně obchodu s volně žijícími druhy, a k zapracování otázky biologické rozmanitosti do svých obchodních dohod. Stále však nebyl učiněn dostatečný pokrok ve snižování dopadů spotřebitelského chování v EU na celosvětovou biologickou rozmanitost. Při zachování dosavadní trajektorie nemusí stávající úsilí stačit k dosažení aičijských cílů v oblasti biologické rozmanitosti ve stanovených lhůtách⁴¹.

Pokrok v plnění cíle, avšak nedostatečné tempo (k dosažení cíle ve stanovené lhůtě je třeba zvýšit úsilí)

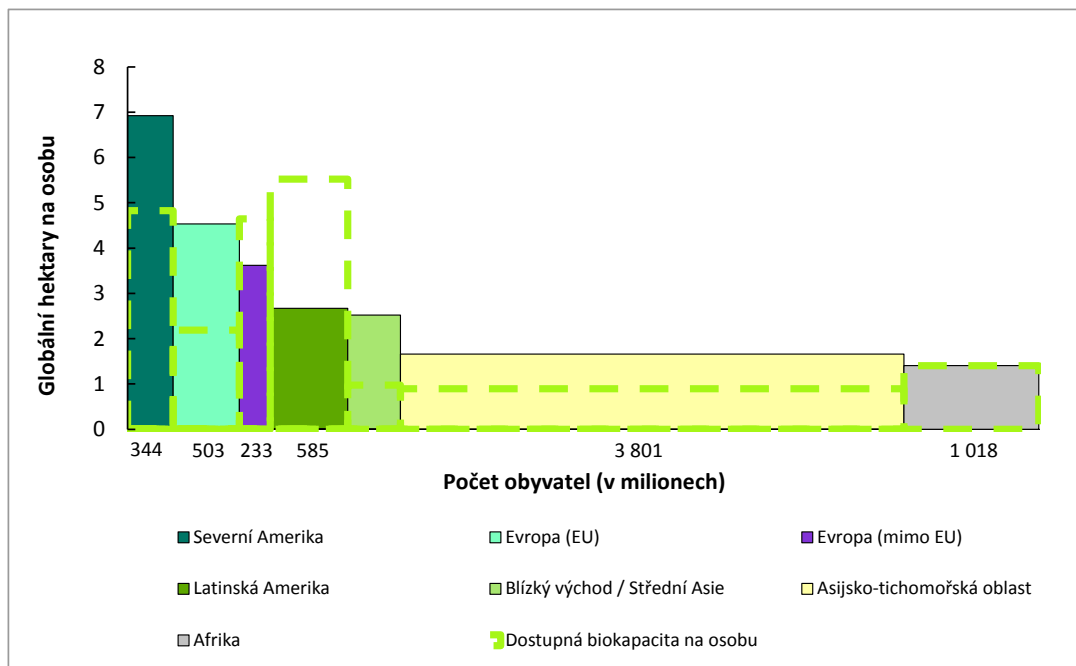
EU je největším přispěvatelem na oficiální rozvojovou pomoc související s biologickou rozmanitostí a své financování v letech 2006–2013 více než zdvojnásobila.

EU v roce 2014 ratifikovala nagojský protokol, který by měl přispět k regulaci přístupu ke genetickým zdrojům a ke spravedlivému a vyváženému sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání. Byly přijaty nové právní předpisy upravující opatření pro dodržování pravidel protokolu a připravuje se doplňkový prováděcí akt.

Nařízení EU o těžbě dřeva z roku 2013 má zastavit přísun nezákonně vytěženého dřeva na trh EU. Plán EU „Prosazování práva, správa a obchod v lesnictví“ podporuje obchod s legálně vytěženým dřevem. Spotřebitelé stále více dávají přednost výrobkům z udržitelně obhospodařovaných lesů. Určitého pokroku se podařilo dosáhnout i u palmového oleje, avšak u ostatních komodit bylo přijato příliš málo opatření a ekologická stopa 28 členských států EU představuje více než dvojnásobek jejich biokapacity.

⁴¹ Dokument CBD (Úmluva o biologické rozmanitosti) „Celosvětová biologická rozmanitost – výhled 4“.

Obrázek 6 – Ekologická stopa podle světových regionů

Zdroj: EEA (SEBI)⁴²

Všechny dohody EU o volném obchodu uzavřené v nedávné době obsahují ustanovení o provádění mnohostranných environmentálních dohod. EU rovněž podpořila celosvětový boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy⁴³, včetně snahy o přijetí komplexní rezoluce Valného shromáždění OSN o boji proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy. Dne 8. července 2015 se EU oficiálně stala smluvní stranou Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Opatření, díky nimž rozvojová spolupráce EU nebude ohrožovat biologickou rozmanitost, byla vzata v úvahu začleněním hlediska životního prostředí a změny klimatu. Povinné prověřování vlivů na životní prostředí u každého nového opatření rozvojové spolupráce řeší potenciální dopady na chráněné nebo zranitelné oblasti, ekosystémové služby, zavlékání nepůvodních druhů a používání hnojiv, pesticidů nebo jiných chemických přípravků. Při přípravě programů se věnuje zvláštní pozornost potenciálu pro ochranu a zlepšování biologické rozmanitosti.

EU a její členské státy sehrály aktivní úlohu při vytváření celosvětové agendy udržitelného rozvoje do roku 2030. Provedení těchto závazků v EU a podpora jejich plnění na celosvětové úrovni přispějí k dalšímu pokroku v dosahování tohoto cíle. Má-li být splněn mezinárodní cíl zdvojnásobit do roku 2015 finanční prostředky určené rozvojovým zemím na problematiku biologické rozmanitosti a zachovat výši těchto prostředků do roku 2020, jakož i zvýšit účinnost financování, bude třeba pokračovat v dosavadním úsilí, lépe určovat priority a koordinovat kroky s ostatními dárci. Ke splnění cílů EU je nezbytné přijmout další opatření týkající se ekologické stopy EU a účinně provádět nově přijímanou politiku a právní předpisy se zvláštním zaměřením na dodržování pravidel nagojského

⁴² <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/ecological-footprint-of-european-countries/ecological-footprint-of-european-countries-2>.

⁴³ COM(2014) 64 final.

protokolu. Je rovněž zapotřebí vyvinout větší úsilí při provádění ustanovení o biologické rozmanitosti obsažených v nedávno uzavřených obchodních dohodách, více začleňovat cíle týkající se biologické rozmanitosti do obchodních politik EU a podporovat iniciativy ve prospěch udržitelného obchodu.

3. HORIZONTÁLNÍ OPATŘENÍ

3.1. Financování

Nedostatečné financování bylo významným faktorem neúspěchu, pokud jde o plnění cíle týkajícího se biologické rozmanitosti do roku 2010. Aspekty týkající se biologické rozmanitosti byly v různé míře zapracovány do evropských strukturálních a investičních fondů, zejména do společné zemědělské politiky, do fondů politiky soudržnosti a do Evropského námořního a rybářského fondu. Solidní analýzu prostředků přidělených na biologickou rozmanitost bude možné provést teprve po přijetí všech programů rozvoje venkova a operačních programů. Malým, ale vysoce účinným zdrojem financování ochrany přírody a biologické rozmanitosti je i nadále program LIFE, který rovněž podpoří inovativní financování prostřednictvím nástroje financování přírodního kapitálu, jehož činnost byla nedávno zahájena.

Komise vytvořila postup, jak sledovat všechny výdaje související s biologickou rozmanitostí v rozpočtu EU, aby mohla přesněji odhadovat začlenění biologické rozmanitosti do programování⁴⁴. Byla rovněž vytvořena metodika pro ověřování, zda rozpočet EU neohrožuje biologickou rozmanitost, aby výdaje neměly negativní dopady na cíle v oblasti biologické rozmanitosti a aby tyto cíle naopak podporovaly.

Nástroje EU pro financování jsou klíčové pro plnění mezinárodních závazků v oblasti biologické rozmanitosti, což platí zejména pro nástroj pro rozvojovou spolupráci, Evropský rozvojový fond a nástroj partnerství. Snaha EU o posílení využití prostředků z těchto vnějších nástrojů je zakotvena ve stěžejní iniciativě „Biologická rozmanitost pro život“ (B4Life), která byla zahájena v roce 2014.

3.2. Partnerství

Došlo k výraznému pokroku v navazování partnerství a v zapojování zúčastněných stran a občanské společnosti. Obnovená platforma EU „Podnikání a biologická rozmanitost“ podporuje aktivní zapojení podniků do provádění strategie. Přípravná akce „Biologická rozmanitost a ekosystémové služby na zámořských územích EU (BEST)“ přispívá k přechodu k hladkému a snadnému přístupu k financování ochrany biologické rozmanitosti a udržitelného využívání ekosystémových služeb. EU rovněž podpořila iniciativu „Ekonomie ekosystémů a biologická rozmanitost“ v EU i v rozvojových zemích a podnítila synergie mezi Úmluvou o biologické rozmanitosti a dalšími úmluvami.

⁴⁴ SEC(2015) 240.

3.3. Posilování znalostní základny

Zlepšila se znalostní a faktická základna týkající se politiky EU v oblasti biologické rozmanitosti díky začlenění požadavku na podávání zpráv do směrnic o ochraně přírody a do mapování a posuzování ekosystémů a jejich služeb, což je systém, který je mezinárodně uznávaný jako nejrozvinutější systém regionálního posuzování v rámci Mezivládní platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby. Důležitou úlohu při posuzování ekosystémových služeb mají rámcové programy pro výzkum a vývoj v synergii s jinými fondy EU. Program Horizont 2020 podporuje integrovaná posuzování a propojení vědy a politiky se zaměřením na řešení vycházející z přírody. Dalším zdrojem podpory je financování výzkumu a vývoje z politiky soudržnosti. Údaje a znalosti jsou však nadále velmi neúplné, zejména co se týče mořského prostředí, posuzování zdraví ekosystémů a souvislostí s ekosystémovými službami a odolností. Zpracování údajů, které byly získány při sledování biologické rozmanitosti a podávání zpráv o ní na základě příslušných právních předpisů EU (např. politika v oblasti zemědělství, rybolovu a regionální politika), a otevřený přístup k těmto údajům je třeba posílit jakožto jednu z priorit pro zbytek prováděcího období. Vnější nástroje EU vedly ke zřízení regionálních středisek pro sledování v afrických, karibských a tichomořských státech, která by měla přispět k lepší informovanosti subjektů, které přijímají rozhodnutí, v oblasti hospodaření s přírodními zdroji.

4. ZÁVĚR

Přezkum strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti v polovině období, který posuzuje dosavadní pokrok, ukazuje, že cíle v oblasti biologické rozmanitosti pro rok 2020 budou splněny pouze v případě, že úsilí v oblasti provádění a vymáhání bude podstatně intenzivnější a ctizádostivější. Při současném tempu provádění bude úbytek biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb pokračovat jak v EU, tak celosvětově, což bude mít podstatný vliv na schopnost biologické rozmanitosti uspokojit potřeby lidstva v budoucnu.

Podařilo se dosáhnout pokroku při vytváření důležitých politických rámců – příkladem může být nová společná rybářská politika, nařízení o invazních nepůvodních druzích a o těžbě dřeva a zavedení ustanovení týkajících se biologické rozmanitosti do dvoustranných obchodních dohod. Reformovaná společná zemědělská politika skýtá příležitosti pro silnější začlenění problematiky biologické rozmanitosti, její úspěšnost však závisí na míře, v níž se těchto příležitostí zhostí členské státy. Komise podporuje a doplňuje úsilí členských států, regionálních a místních orgánů a zúčastněných stran při vymáhání právních předpisů týkajících se životního prostředí, řešení politických nedostatků, stanovení pokynů, financování, podporování partnerství, posilování výzkumu a výměně osvědčených postupů. Podařilo se získat mnoho pozitivních zkušeností, které mohou být vzorem při dalším plnění cílů EU v oblasti biologické rozmanitosti ve zbývajícím období do roku 2020.

Nyní je naléhavě nutné zintenzivnit provádění opatření v rámci všech cílů a zajistit, aby se zásady obsažené v politických rámcích plně promítly do praxe. Předpokladem pro splnění cílů v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 jsou silná partnerství a plná angažovanost a úsilí klíčových subjektů na všech úrovních, především co se týče dokončení sítě Natura 2000 pro mořské prostředí, zajištění účinné správy lokalit Natura 2000, provádění nařízení o invazních nepůvodních druzích a zvážení nejvhodnějšího přístupu k ocenění našeho přírodního kapitálu v celé EU.

Dosažení tohoto cíle bude rovněž vyžadovat, aby tato problematika byla **účinněji zpracována** do široké škály politik tím, že budou stanoveny soudržné priority podpořené přiměřeným financováním – zejména v odvětví **zemědělství a lesnictví**, které dohromady představují 80 % využívané půdy v EU,

a dále v **námořním a rybářském odvětví** a v regionálním rozvoji. V tomto procesu mohou být prospěšné finanční nástroje EU. Naplnění cílů biologické rozmanitosti rovněž přispěje k hospodářskému růstu a zaměstnanosti, zabezpečení dostatku potravin a vody a kvalitě života, jakož i k provádění cílů udržitelného rozvoje v celosvětovém měřítku i v EU.